

Т. Казановская, И. Уляшева, К. Мамырова

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ

ЖҰМЫС ДӘПТЕРІ

Жалпы білім беретін мектептің
9-сыныбына арналған оқу құралы

Өңделіп, толықтырылған үшінші басылымы

*Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі бекіткен*

Алматы “Мектеп” 2013

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
Кіріспе	4

I бөлім. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ ПӘНІ

§ 1. Экономика, экономикалық жүйе ұғымдары, түсінігі, анықтамасы	5
§ 2. Қазақстанның экономикалық даму кезеңдері	6
§ 3. Қазақстан экономикасының бүгінгі мен болашағы	9
§ 4. Қазақстанның индустриялы-инновациялық бағдарламасы	12
§ 5. Қазақстан әлем картасында, экономикалық-географиялық жағдайы және мемлекеттік құрылымы	14
§ 6. Қазақстанның осы заманғы экономикалық әлеуеті және табиғат ресурстары	15

II бөлім. ХАЛҚЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫ

§ 7. Халықтың саны, қозғалысы, ұдайы өсуі	17
§ 8. Халықтың жыныстық-жастық құрылымы және денсаулығы	18
§ 9. Еңбек ресурсы, әлеуметтік және кәсіби құрылымдар	20
§ 10. Халықтың ұлттық және діни құрамы	21
§ 11. Елді мекендердің түрлері, қала халқы, кенттену	23
§ 12. Ауыл халқы, халықтың тығыздығы мен орналасуы	25
§ 13. Халықтың көші-қоны	27

III бөлім. САЛААРАЛЫҚ КЕШЕНДЕР ГЕОГРАФИЯСЫ

1-тақырып. Қазақстан шаруашылығына жалпы сипаттама	
§ 14. Шаруашылықтың құрамы мен құрылымы	28
§ 15. Өнеркәсіптің құрылымы. Өнеркәсіптің бөліну ұстанымдары мен факторлары. Кластерлер	29
2-тақырып. Салааралық кешендер. Отын-энергетика кешені	
§ 16. Елдің отын-энергетика кешеніне сипаттама. Мұнай-газ өнеркәсіптері	31
§ 17. Көмір өнеркәсібі және электр энергетикасы шаруашылығы	33
Құрылымдық материалдар өндірісі кешені	
§ 18. Металлургия кешені. Қара металлургия	37
§ 19-20. Түсті металлургия	40
§ 21. Химия өнеркәсібі кешені	43
§ 22. Орман, ағаш өңдеу өнеркәсібі	45
§ 23. Құрылыс материалдары өнеркәсібі	46
Машина жасау кешені	
§ 24. Машина жасау өнеркәсібіне жалпы шолу	47
§ 25. Машина жасаудың технологиялық және орналасу факторлары	50
§ 26-27. Қазақстандағы машина жасау өнеркәсібінің салалық құрамы	51
Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені	
§ 28. Агроөнеркәсіптік кешеннің (АӨК) құрамы мен маңызы, кластерлері	52
§ 29. Өсімдік шаруашылығы	54
§ 30. Қазақстан — малшаруашылықты аймақ	55
§ 31. Тамақ өнеркәсібі	58

§ 32. Жеңіл өнеркәсіп	60
Инфрақұрылым кешені	
§ 33. Қазақстанның көлік кешеніне жалпы шолу. Теміржол және автомобиль жолдары.	
§ 34. Су, өуе көлігі және құбыр желісі. Қазақстанның көліктік- транзиттік әлеуеті	62
§ 35. Әлеуметтік инфрақұрылым салалары	66

IV бөлім. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ АУДАНДАРЫ

3-тақырып. Қазақстанды экономикалық аудандастыру	
§ 36. Қазақстан шаруашылығын аумақтық ұйымдастыру және экономикалық аудандастыру	67
4-тақырып. Қазақстанның экономикалық аудандары	
§ 37. Орталық Қазақстан	68
§ 38. Орталық Қазақстанның шаруашылық географиясы	69
§ 39. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	72
§ 40. Шығыс Қазақстан	74
§ 41. Шығыс Қазақстанның шаруашылық географиясы	76
§ 42. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	80
§ 43. Батыс Қазақстан	—
§ 44. Батыс Қазақстанның шаруашылық географиясы	82
§ 45. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	84
§ 46. Солтүстік Қазақстан	87
§ 47. Солтүстік Қазақстанның шаруашылық географиясы	89
§ 48. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	91
§ 49. Астана — Қазақстан Республикасының елордасы	93
§ 50. Оңтүстік Қазақстан	94
§ 51. Оңтүстік Қазақстанның шаруашылық географиясы	95
§ 52. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	97
§ 53. Алматы, Байқоңыр қалалары. Ел экономикасының дамуындағы олардың рөлі	100

V бөлім. ҚАЗІРГІ ДҮНИЕДЕГІ ҚАЗАҚСТАН

§ 54. Геосаясат ұғымы. Дүниежүзілік экономикадағы Қазақстан жетістіктері, тенденциялары, реформалары, халықтың өмір сүру деңгейі және адам дамуының көрсеткіштері	101
§ 55-56. Қазақстанның басқа елдермен саяси, сыртқы экономикалық байланыстары және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастығы	104
§ 57. Қазақстанның экологиясы және халықаралық экологиялық ынтымақтастық	108
Қосымша орындауға арналған тапсырмалар	
Өз облысыңның географиясы	110